

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12.03.1997, sp. zn. 3 Cdon 953/96, ECLI:CZ:NS:1997:3.CDON.953.1996.1

Číslo: 7/1998

Právní věta:

Ztrátou na výděлку se ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zák. práce rozumí nejen ztráta na mzdě (platu) pobírané z pracovního poměru, ale i ztráta na odměně z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a ztráta na příjmu z výdělečné činnosti, konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost zaměstnance na základě povolení příslušného orgánu státní správy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 12.03.1997

Spisová značka: 3 Cdon 953/96

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody zaměstnavatelem, Ztráta na výděлку

Předpisy: § 193 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se žalobou (poté, co ji v průběhu řízení před soudem prvního stupně vzal zčásti zpět a zčásti změnil) domáhal, aby mu žalovaná společnost s r. o. zaplatila na odškodnění bolesti, za ztížení společenského uplatnění, na náhradě účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a na náhradě za ztrátu na výděлку po dobu pracovní neschopnosti od 26. 9. 1989 do 20. 4. 1990 a od 27. 8. 1990 do 5. 10. 1990 celkem 46 271,40 Kč s 3 % úrokem od 26. 9. 1989 do zaplacení. Žalobu odůvodnil zejména tím, že při plnění pracovních úkolů dne 26. 9. 1989 utrpěl pracovní úraz a že žalovaný mu „požadované odškodnění proplatil jen částečně a navíc proplacení učinil u položek, které uznal, jen do výše 90 %“.

Obvodní soud pro Prahu 1 rozsudkem ze dne 9. 3. 1994, č.j. 24 C 250/91-36, žalovanému uložil, aby žalobci zaplatil 42 841,40 Kč, „co do částky 4507 Kč a úroků z prodlení“ žalobu zamítl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 5790 Kč a že žalovaný je povinen zaplatit „na účet Obvodního soudu pro Prahu 1 znalečné ve výši 2500 Kč a soudní poplatek 1712 Kč“, vše do 3 dnů od právní moci rozsudku. Dospěl k závěru, že za škodu vzniklou žalobci následkem pracovního úrazu ze dne 26. 9. 1989 žalovaný odpovídá ve smyslu ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce „zcela“, neboť „podmínky pro zproštění se odpovědnosti na straně organizace nejsou dány ani

částecně". Podle soudu prvního stupně žalobci náleží doplatek náhrady za bolest ve výši 810 Kč, doplatek náhrady za ztížení společenského uplatnění ve výši 8340 Kč, náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením ve výši 462,40 Kč a doplatek náhrady za ztrátu výdělků, která mu vznikla za dobu pracovní neschopnosti od 26. 9. 1989 do 20. 4. 1990, ve výši 254 Kč. Žalobci dále vznikla ztráta na výdělků z prací, které vykonával na základě povolení bývalého národního výboru; za období od 26. 9. 1989 do 20. 4. 1990 mu z tohoto důvodu náleží náhrada ve výši 26 385 Kč a za období další pracovní neschopnosti od 22. 8. 1990 do 4. 10. 1990 (v té době žalobce již nebyl pracovníkem organizace) ve výši 6590 Kč. V posledně uvedeném období ztráta na výdělků sice činila celkem 11 097 Kč, avšak žalobce - kdyby platil „pojistné ve výši maxima“- by obdržel na nemocenských dávkách o 4507 Kč více, než mu bylo skutečně vyplaceno; žalobci proto náhrada náleží ve výši „rozdílu mezi ztrátou, kterou utrpěl, a výši maximální sazby pojistného, které měl možnost si platit“. Při rozhodování o náhradě za ztížení společenského uplatnění soud prvního stupně přihlédl k tomu, že „žalobce utrpěl úraz v mladém věku, byl podstatně omezen v činnostech, které do té doby vykonával (sport, práce)", a že „nyní pracuje jakou soukromník, a vzhledem ke své profesi je nucen vykonávat i těžší práce, kdy pociťuje v souvislosti s úrazem obtíže", a dovedl, že žalobci náleží „čtyřnásobek základního bodového ohodnocení“.

K odvolání účastníků Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 2. 1995, sp. zn. 13 Co 51/95, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil ve výroku, kterým byla žalobci přisouzena částka 6980 Kč a kterým byla žaloba o zaplacení 4507 Kč zamítnuta, a změnil tak, že žalobu o zaplacení dalších 34 325 Kč (při správném výpočtu jde o částku 34 335 Kč) zamítl a že žalovanému uložil, aby žalobci zaplatil " 3% úroky z prodlení z částky 8116,40 Kč od 1. 11. 1990 do 14. 7. 1994, se 16% úroky od 15. 7. 1994 do 23. 10. 1994 a se 17% úroky od 24. 10. 1994 do zaplacení do 3 dnů od právní moci rozsudku"; současně uvedl, že „ve výroku o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci částku 1526,40 Kč zůstává rozsudek soudu prvního stupně nedotčen“, a rozhodl, že ve výroku o povinnosti žalovaného zaplatit státu soudní poplatek se rozsudek soudu prvního stupně mění tak, že je povinen zaplatit na účet Obvodního soudu pro Prahu 1 soudní poplatek 344 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku, že ve výroku o povinnosti žalovaného „nahradiť státu náklady znalečného“ se rozsudek soudu prvního stupně zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací tomuto soudu k dalšímu řízení a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. Ve věci samé dospěl k závěru, že soudem prvního stupně zjištěné skutečnosti odůvodňují ve smyslu ustanovení § 6 odst. 2 vyhlášky č. 32/1965 Sb. zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění jen na dvojnásobek a že předpoklady k dalšímu zvýšení podle ustanovení § 7 odst. 3 této vyhlášky nejsou splněny, neboť nejde o případ, že by sportovní, kulturní či jiné zapojení žalobce před úrazem bylo zcela mimořádné a na vysoké úrovni; žalobci proto přísluší na náhradě za ztížení společenského uplatnění doplatek jen ve výši 390 Kč. Žalobci nenáleží ani „další náhrada za ztrátu na výdělků za dobu první pracovní neschopnosti“ (tj. za dobu od 26. 9. 1989 do 20. 4. 1990) ve výši 26 385 Kč z důvodu, že nemohl vykonávat práce na základě povolení národního výboru. Podle odvolacího soudu „přiznání takové náhrady podle ustanovení § 194 zák. práce nepřichází v úvahu a nemá oporu ani v jiném právním předpisu“. Soud prvního stupně však „postupoval správně, když žalobci přiznal požadovanou náhradu za ztrátu na výdělků podle ustanovení § 194 zák. práce za dobu druhé pracovní neschopnosti, k níž došlo po skončení pracovního poměru mezi účastníky“ (tj. za dobu od 22. 8. 1990 do 4. 10. 1990). Odvolací soud dále dovedl, že žalovaný byl od 1. 11. 1990 v prodlení se zaplacením částky 8116,40 Kč; žalovanému proto uložil, aby žalobci zaplatil úroky z prodlení stanovené podle ustanovení § 1 odst. 1 vyhlášky č. 45/1964 Sb. a podle nařízení vlády č. 142/1994 Sb.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že se zamítá žaloba o zaplacení dalších 34 325 Kč (správně 34 335 Kč), podal žalobce včas dovolání. V první řadě namítá, že odškodnění ztížení společenského uplatnění mu mělo být přiznáno v požadované výši. Poukázal přitom na věk, ve kterém pracovní úraz utrpěl, a na následky, které úraz zanechal a které jej omezují v osobním i pracovním životě, a vyjádřil přesvědčení, že jde o

výjimečný případ odůvodňující požadované zvýšení. Dovolatel nesouhlasí ani se závěrem odvolacího soudu v tom, že mu nenáleží náhrada „ušlého výděлку z titulu soukromé – podnikatelské aktivity“. Ustanovení § 194 zák. práce totiž „mluví o ztrátě na výděлку, nikoli o ztrátě na mzdě“ a neváže tedy tuto náhradu pouze na výdělek z pracovního poměru. I kdyby byl tento názor nesprávný, žalovaný by za škodu odpovídal minimálně podle občanskoprávních předpisů. Žalobce navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu v napadeném výroku zrušil a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud svým rozsudkem rozhodl tak, že dovolání žalobce proti výroku rozsudku odvolacího soudu, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že se zamítá žaloba o zaplacení 34 335 Kč, bylo co do částky 7950 Kč zamítnuto; co do částky 26 385 Kč byl rozsudek odvolacího soudu v tomto výroku, jakož i ve výroci o náhradě nákladů řízení, zrušen a věc byla v tomto rozsahu vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 196 zák. práce se náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění, které vznikly pracovníku následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, odškodňují jednorázově.

Z ustanovení §203 zák. práce vyplývá, že Ministerstvo zdravotnictví stanoví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí vyhláškou výši, do které lze poskytovat náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění, a určování výše náhrady v jednotlivých případech.

V posuzovaném případě se určení výše, do které lze žalobci poskytnout náhradu za ztížení společenského uplatnění, a určení výše této náhrady řídí (srov. článek II. vyhlášky č. 54/1993 Sb.) vyhláškou č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění vyhlášek č. 84/1967 Sb. a č. 76/1981 Sb.

Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 32/1965 Sb. se při odškodňování ztížení společenského uplatnění vychází ze základního počtu bodů, kterým bylo toto ztížení ohodnoceno v lékařském posudku. Podle ustanovení § 6 odst. 2 této vyhlášky se částka odpovídající základnímu počtu bodů zjištěnému lékařem přiměřeně zvýší až na dvojnásobek podle předpokladů, které poškozený ve věku, ve kterém byl poškozen na zdraví, měl pro uplatnění v životě a ve společnosti a které jsou v důsledku poškození omezeny nebo ztraceny. Těmito předpoklady se rozumí zejména možnost uplatnit se v životě rodinném, politickém, kulturním a sportovním a možnost volby povolání a dalšího sebevzdělávání; přitom se přihlíží, zda jde o muže nebo ženu, a při odstranitelnosti trvalých následků také k upozornění lékaře podle § 10 citované vyhlášky.

Z ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. vyplývá, že soud může odškodnění za ztížení společenského uplatnění přiměřeně zvýšit, a to i nad stanovené nejvyšší výměry odškodnění, ale jen ve zcela výjimečných případech hodných mimořádného zřetele. Nelze přitom přehlížet, že odškodnění za ztížení společenského uplatnění samo ve své podstatě již v základní výměře představuje náhradu za prokazatelně nepříznivé důsledky pro životní úkony poškozeného, pro uspokojování jeho životních a společenských potřeb a pro plnění jeho společenských úkolů (srov. § 4 odst. 1 vyhlášky č. 32/1965 Sb.). Přiznání takového základního odškodnění samotného tedy přichází v úvahu jen v případech, kdy jsou omezeny možnosti poškozeného uplatnit se v životě a ve společnosti. Přiměřené zvýšení podle ustanovení § 6 odst. 2 uvedené vyhlášky předpokládá existenci dalších skutečností umožňujících závěr, že omezení poškozeného nelze vyjádřit jen základním odškodněním. Postup podle ustanovení § 7 odst. 3 téže vyhlášky pak přichází v úvahu jen ve skutečně výjimečných případech hodných mimořádného zřetele, kdy ani zvýšení základního odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle ustanovení § 6 odst. 2 citované vyhlášky přiměřeně nevyjadřuje následky, které podle předpokladů, jež poškozený ve věku, v němž byl poškozen na

zdraví, měl pro uplatnění v životě a ve společnosti a které jsou v důsledku poškození omezeny nebo ztraceny. Odškodnění podle ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. lze proto přiznat jen v případech, kdy zapojení poškozeného v životě rodinném, politickém, kulturním, sportovním nebo možnost volby povolání a dalšího sebevzdělávání bylo na mimořádně vysoké úrovni a kdy v důsledku poškození byly jeho možnosti uplatnit se v životě a ve společnosti ve velkém rozsahu ztraceny nebo značně omezeny.

V posuzovaném případě bylo z hlediska skutkového stavu zjištěno (správnost zjištění v tomto směru dovolatel nenapadá), že žalobce utrpěl dne 26. 9. 1989 úraz, při kterém utrpěl zlomeninu levého bérce. Po skončeném léčení byla zlomenina zhojena bez jakékoli deformity bérce, klinickým nálezem však byly zjištěny omezení hybnosti horního hlezenného kloubu lehkého stupně a omezení hybnosti dolního subtalárního hlezenného kloubu středního stupně včetně incipientní deformity levé novy planovalgusního charakteru. Úraz žalobce utrpěl v roce, v němž dosáhl 26 let věku. Po úrazu nemůže vykonávat všechny činnosti, které do té doby provozoval (sport, práce), a pociťuje bolesti i při běžných úkonech. V současné době vykonává soukromou výdělečnou činnost jako instalatér.

Za tohoto stavu věci dovolací soud souhlasí se závěrem odvolacího soudu v tom, že u žalobce nejde o takové následky, které by podle ustanovení § 7 odst. 3 vyhlášky č. 32/1965 Sb. odůvodňovaly další zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění. Žalobci přisouzená náhrada za ztížení společenského uplatnění - i když jeho poškození na zdraví není zanedbatelné - totiž plně odpovídá následkům úrazu. S přihlédnutím k předpokladům (možnosti uplatnění v životě rodinném, kulturním a sportovním a možnosti dalšího sebevzdělání), které ve věku, v němž utrpěl úraz, měl pro uplatnění v životě a ve společnosti a které byly v důsledku úrazu omezeny nebo ztraceny, nejde

- i kdyby byla uvažována všechna hlediska namítaná v dovolání - o tak výjimečný případ hodný mimořádného zřetele, aby mu bylo možné poskytnout další požadované odškodnění. Ve výroku, kterým byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že byla zamítnuta žaloba o zaplacení dalšího odškodnění za ztížení společenského uplatnění ve výši 7950 Kč, je proto rozsudek odvolacího soudu z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl v tomto výroku postižen vadou uvedenou v ustanovení § 237 o. s. ř. nebo jinou vadou, která by měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobce proti tomuto rozhodnutí podle ustanovení § 243b odst. 1, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.

S názorem odvolacího soudu, že náhrada za ztrátu na výdělku vzniklá „v souvislosti se soukromou - podnikatelskou činností“ žalobce nepřichází v úvahu, však souhlasit nelze.

Věc náhrady za ztrátu na výdělku je třeba i v současné době posuzovat podle ustanovení zákoníku práce a prováděcích předpisů ve znění účinném do 31. 1. 1991 (tj. přede dnem, kdy nabyl účinnosti zákon č. 3/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce).

Podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce došlo-li u pracovníka při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k poškození na zdraví nebo k jeho smrti úrazem (pracovní úraz), odpovídá za škodu tím vzniklou organizace, u níž byl pracovník v době úrazu v pracovním poměru.

Podle ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zák. práce pracovníku, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je organizace povinna v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu za ztrátu výdělku.

Podle ustanovení § 194 odst. 1 zák. práce náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti pracovníka činí rozdíl mezi průměrným výdělkem pracovníka před vznikem škody, způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, a plnou výší nemocenského.

Z hlediska skutkového stavu bylo zjištěno (ani správnost těchto zjištění dovolatel nenapadá), že žalobce pracoval u organizace jako instalatér; vedle svého zaměstnání, které vykonával na plný pracovní úvazek, poskytoval ve smyslu nařízení vlády č. 1/1988 Sb. na základě povolení národního

výboru za úplatu služby. Pro následky poškození na zdraví způsobené úrazem ze dne 26. 9. 1989 nebyl v době pracovní neschopnosti od 26. 9. 1989 do 20. 4. 1990 způsobilý vykonávat nejen práci v pracovním poměru, ale ani tuto výdělečnou činnost.

Pro posouzení toho, jaká náleží žalobci za uvedenou dobu náhrada za ztrátu na výdělku podle ustanovení § 194 zák. práce, je kromě jiného rozhodující závěr o tom, zda příjem, který žalobci ušel proto, že byl neschopen vykonávat výdělečnou činnost na základě povolení národního výboru, lze považovat za ztrátu na výdělku.

Škoda je jedním z předpokladů pro vznik zvláštní (objektivní) odpovědnosti organizace za škodu při pracovních úrazech nebo nemocech z povolání. Škodou se rozumí újma, která nastala (projevuje se) v majetkové sféře poškozeného (tj. majetková újma) a je objektivně vyjádřitelná v penězích. Organizace je povinna nahradit (srov. ustanovení § 205b odst. 1, větu první, zák. práce) tzv. skutečnou škodu, tedy to, oč se majetek poškozeného v důsledku škodní události zmenšil; za ušlý majetkový prospěch (tzv. jinou škodu) její odpovědnost dána není. Protože ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce stanoví odpovědnost organizace „... za škodu tím vzniklou...“, je na místě závěr, že odpovědnost organizace zahrnuje veškerou skutečnou škodu, která pracovníku vznikla, není-li tato odpovědnost pro určitý druhově vymezený okruh případů výslovně vyloučena (srov. např. ustanovení § 193 odst. 1 písm. d/, část věty za středníkem, zák. práce), nebo jestliže zákon stanoví, že určitý případ majetkové újmy se za škodu nepovažuje (srov. např. § 195a zák. práce).

Zatímco z hlediska naplnění předpokladů odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce (uvažováno z hlediska základu nároku) je třeba, aby k poškození zdraví pracovníka došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, není již podmínkou, aby škoda, kterou pracovník v příčinné souvislosti s pracovním úrazem utrpěl, vznikla výlučně v pracovním poměru (v pracovním vztahu). Proto organizace odpovídá pracovníku za veškerou škodu, která mu následkem utrpěného pracovního úrazu vznikla; tuto škodu pak zahrnují jednotlivé dílčí nároky práva na náhradu škody uvedené v ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) až d) zák. práce.

Škoda, která vzniká následkem pracovního úrazu, spočívá též na ztrátě na výdělku (§ 193 odst. 1 písm. a/ zák. práce). Ke ztrátě na výdělku dochází proto, že pracovní schopnost pracovníka byla následkem pracovního úrazu snížena (omezena) nebo zanikla; účelem náhrady za ztrátu na tomto výdělku je poskytnout přiměřené odškodnění pracovníku, který není schopen pro své zdravotní postižení, způsobené následky pracovního úrazu, dosahovat trvale nebo dočasně takový výdělek (příjem kladený výdělku na roveň), který měl před poškozením. Škoda spočívající ve ztrátě na výdělku je tedy majetkovou újmou, která se stanoví ve výši rozdílu mezi výdělkem zaměstnance před vznikem škody a výdělkem (nebo jiným příjmem včetně dávek nemocenského) po poškození; tímto způsobem jsou vyjádřeny snížení (omezení) nebo ztráta pracovní způsobilosti poškozeného a jeho neschopnost dosahovat pro následky pracovního úrazu výdělek jako před poškozením. Na rozdíl od tzv. jiné škody, která vyjadřuje, oč by se pracovní schopnost při řádném chodu věcí nebyť pracovního úrazu zvýšila, je peněžní ekvivalent vyjadřující snížení (omezení) či ztrátu pracovní schopnosti tzv. skutečnou škodou.

Dovolateli je třeba přisvědčit v tom, že „ztrátou na výdělku“ je třeba rozumět nejen újmu (ztrátu) na mzdě (platu) pobírané z pracovního poměru. Ztrátou na výdělku ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zák. práce je peněžní vyjádření újmy - veškeré škody - vzniklé v důsledku snížení (omezení) či ztráty schopnosti pracovníka vykonávat v souladu s právními předpisy výdělečnou

činnost. Z tohoto hlediska není významné, v jaké oblasti pracovník utrpěl ztrátu na výdělků, tj. zda se tak stalo v hlavním nebo vedlejším pracovním poměru, v souběžných pracovních poměrech, v pracovním vztahu založeném na podkladě dohody o pracovní činnosti a nebo při výdělečné činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost pracovníka na základě povolení příslušného orgánu státní správy. Podstatné je, zda případnou škodu pracovník utrpěl při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 190 odst. 1 zák. práce). Ve prospěch opačného názoru nelze argumentovat ani tím, že výdělečná činnost vykonávaná vlastním jménem a na vlastní odpovědnost není konána v rámci pracovněprávního vztahu a v důsledku toho není průměrný výdělek zjišťován podle pracovněprávních předpisů. Zjištění průměrného výdělku před vznikem škody je totiž skutečností, která je rozhodná pro výpočet výše nároku, tj. skutečností, která sama o sobě nemá vliv na právní posouzení základu nároku podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce. Proto okolnost, zda je průměrný výdělek před vznikem škody zjišťován na základě pracovněprávních předpisů a nebo jiných předpisů, např. „podle okolností jednotlivého případu“ na základě ustanovení § 17 odst. 2 vyhlášky č. 45/1964 Sb., není z hlediska vlastní existence a trvání odpovědnostního vztahu významná. Za těchto okolností u pracovníka, který utrpěl pracovní úraz v pracovním poměru, může být z výše uvedených důvodů ztrátou na výdělků ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zák. práce i případná újma – ztráta na výdělků, která mu vznikla při činnosti vykonávané na základě povolení národního výboru, vydaného podle nařízení vlády č. 1/1988 Sb., proto, že v důsledku pracovního úrazu utrpěného v hlavním zaměstnání, nebyl tuto činnost schopen vykonávat vůbec nebo jen v omezeném rozsahu.

Protože závěr odvolacího soudu, podle kterého nemá oporu v právních předpisech přiznání náhrady za ztrátu na výdělků vzniklé tím, že žalobce nemohl vykonávat práce na základě povolení národního výboru, není správný, Nejvyšší soud České republiky rozsudek odvolacího soudu v této části, jakož i v akcesorických výrocích o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a státem, zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, část věty za středníkem, § 243b odst. 2, věta první, o. s. ř.). V dalším řízení bude zapotřebí zejména určit „podle okolností případu“ průměrný výdělek rozhodný pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělků podle ustanovení § 194 odst. 1 zák. práce (§ 17 odst. 2 vyhlášky č. 45/1964 Sb.), jakož i „plnou výši nemocenského“, aby bylo možné uzavřít, v jaké výši žalobci přísluší náhrada za ztrátu na výdělků za dobu od 26. 9. 1989 do 20. 4. 1990.

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný; v novém rozhodnutí o věci rozhodne soud nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 243d odst. 1 o. s. ř.).